

YOSHLAR VA ULARNI QO‘LLAB-QUVVATLASHNING AHAMIYATI

J. Xidirov

RMMM huzuridagi ijtimoiy-ma’naviy tadqiqotlar instituti kichik ilmiy xodimi

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada yoshlar bilan ishlash, ularning iqtidorini ro‘yobga chiqarish va rivojlantirish, ularga yaratib berilayotgan sharoit va boshqalar ko‘rib chiqiladi.

Kalit so‘zlar. Globallashuv, bunyodkor yoshlar, barkamol avlod, sog‘lom tarbiya, yuksak ma’naviyat.

АННОТАЦИЯ

В данной статье речь идет о работе с молодежью, реализации и развитии ее талантов, созданных для нее условиях и т.д.

Ключевые слова. Глобализация, творческая молодежь, зрелое поколение, здоровое воспитание, высокая духовность.

ABSTRACT

This article deals with working with young people, realizing and developing their talents, the conditions created for them, etc.

Keywords. Globalization, creative youth, mature generation, healthy upbringing, high spirituality.

KIRISH

Sir emaski, zamonaviy iqtidorli yoshlar mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishida, jamiyatning mavqeini yangilashda asosiy omil sifatida qaraladi. Keyingi yillarda mamlakatimizda davlat boshqaruvining barcha sohalarida mislsiz o‘zgarishlar yuz bermoqda. Yangi O‘zbekiston Taraqqiyot strategiyasining asosiy mohiyati shundaki, barcha islohotlar “Inson qadri uchun” tamoyili asosida amalga oshirilmoqda. Jamiyat taraqqiyotining asosiy sub’ekti hisoblanadigan yoshlarda sog‘lom turmush madaniyatini shakllantirish bugungi kunning eng muhim vazifalaridan biri hisoblanadi. Yurtimiz kelajagi bo‘lmish yoshlarga g‘amxurlik qilish davlatimiz siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biriga aylandi. Keyingi yillarda yosh avlodni hayotga qat’iy e’tiqod va qarashlar ruhida, mentalitetimizga yot bo‘lgan zararli ta’sirlar va oqimlarga qarshi tura oladigan, mustaqil fikrga ega, milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalashga alohida e’tibor qaratilib kelinmoqda. Qolaversa, sohaga oid qabul qilingan qonun, Davlat dasturlari va boshqa me’yoriy-huquqiy hujjatlar,

ayniqsa 2024-yilni mamlakatimizda “Yoshlar va biznesni qo‘llab-quvvatlash yili” deb e‘lon qilinishi zamirida yoshlarning ijtimoiy shakllanishi va kamol topishi, iqtidorini to‘la-to‘kis ro‘yobga chiqishi uchun ijtimoiy-iqtisodiy, huquqiy, tashkiliy jihatdan shart-sharoit yaratish hamda ularni kafolatlash, yurtimiz kelajagi, ertamiz egalari bo‘lmish yoshlarga bildirilgan katta ishonch yotadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Maqolada tizimlashtirish, xolislik tamoyillari hamda umumlashtirish kabi metodlardan, shuningdek sohaga oid qonunlar, me‘yoriy hujjatlar hamda respublikamiz olimlari tadqiqotlaridan foydalanilgan.

NATIJA

Bugungi kunda yoshlarning ong-shuurini, tafakkurini to‘g‘ri shakllantirish, jismonan va ruhan sog‘lom tarbiyalash, ularni har tomonlama qo‘llab-quvvatlash bugungi kunning muhim masalalaridan biri. Shu munosabat bilan mamlakatimizda yuksak ishlar jumladan, “Besh tashabbus” doirasida bir qator amaliy ishlar amalga oshirilib kelinmoqda. Birgina misol yosh avlodni ruhan va jismonan sog‘lom qilib tarbiyalash borasida muntazam ravishda sport sohasida qator musobaqalar tizimli ravishda o‘tkazilib kelinmoqda. Ushbu musobaqalarda etarlicha toblangan yoshlarimiz qit‘a, jahon birinchiliklarida va olimpiada o‘yinlarida yuksak natijalar ko‘rsatib xalqaro arenalarda yurtimiz obro‘sini mustahkamlayotganligi barchamizga ma‘lum. Yoki, futbol bo‘yicha mamlakatimiz olimpiya terma jamoasining 2024-yil yozda Parijda bo‘lib o‘tadigan olimpia o‘yinlariga yo‘llanma olishlari futbolimiz tarixida olamshumul natija bo‘ldi. Bu kabi misollarni boshqa sohalarda ham juda ko‘p sanab o‘tish mumkin. Bu islohotlarning zamirida yoshlarimizni qo‘llab-quvvatlash, ularning iqtidori va salohiyatini namoyon etishi uchun ko‘zlangan maqsadlar yotadi.

Ma‘lumki, bugun yoshlar respublikamiz aholisining 60 foizidan ko‘pini tashkil etmoqda. Shu bois, yoshlarning milliy g‘oyani anglashi, uni ishonch va e‘tiqodga aylantirishi, qanday yangi qadriyatlarni shakllanganligi muhim ahamiyatga ega. Chunki, milliy g‘oya, bir tomondan yoshlarni o‘zining ob‘ek‘ti sifatida qarasa, ikkinchi tomondan, yoshlar milliy g‘oyaning ilg‘or rivojlantiruvchilari va kelajak avlodga etkazuvchilari hisoblanadi. Uchinchidan, yoshlar qanchalik milliy g‘oya bilan qurollangan, adolat, halollik va ezgulik tuyg‘ulari yuksak shakllangan va uni anglab olgan bo‘lsa, qolaversa, davlat va jamiyat manfaatlari yo‘lida fuqaroviy mas‘uliyatini chuqur his qilishi, jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy, huquqiy munosabatlarida, ayniqsa kasbiy yo‘nalishlarini tanlashda sobitqadam, shijoatli, jasoratli va yangilikka intiluvchan

fazilatlarini namoyish qila olishi jamiyatni shunchalik taraqqiyotga olib chiqadi.

Darhaqiqat, mamlakatda amalga oshirilayotgan demokratik islohotlarga to'la qonli ishtirok etuvchi, zamonaviy ilm-fan, texnologiya yutuqlarini egallovchi, sog'lom va barkamol, erkin fikr va dunyoqarashga ega shaxslar sifatida tarbiyalash, milliy qadriyatlarimizga yot bo'lgan turli salbiy ta'sirlardan asrab-avaylash dolzarb vazifalar qatoriga kiradi.

Bugun yoshlar faoliyatini keng qamrovli yo'nalishlarini belgilashda oila, mahalla, ta'lim va ta'limdan tashqari muassasalar faoliyatlari o'rtasida uzviy hamkorlik ishlarini yangi sifat darajasiga ko'tarish muhim. Yoshlarning intellektual salohiyatini, jismoniy va ruhiy imkoniyatlarini aniqlash va uni maqsad sari samarali yo'naltirish, har bir yosh o'smirga hayotiy pozitsiyasini belgilash sharoitini yaratadi. Shunday ekan, yoshlarning muvaffaqiyatga erishish sirlaridan saboq bermasdan, ma'naviy salohiyatlarini oshirmasdan ko'zlangan natijalarga erishish qiyin. Zero, har bir yosh betakror o'z xususiyat fazilatlarini bilan shakllanadiki, uni ro'yobga chiqarishning ilmiy-amaliy dasturlarini yaratish bilan yutuq va marralar zabt etiladi.

Tajribalar shundan dalolat beradiki, ayrim yoshlar maqsad deb, o'z mayli va istaklarini qondirishga qaratilgan mavsumiy hamda tor intilishlarini tasavvur qiladilar. Maqsad axloqiy mazmun-mohiyatiga ko'ra ezgu va bunyokorligi bilan inson maqsadiga aylanadi. Agar u komillikka, farovonlikka, baxt-saodatga xizmat qilmasa, uni maqsad deb bo'lmaydi. Inson maqsadi xalqqa, kerak bo'lsa bashariyatga xizmat qilmog'i lozim. Zero, inson mehnat bilan o'z qiyofasini yaratadi.

MUHOKAMA

Shunday ekan, maqsadga erishishning sirlari nimada, uning qanday yo'llari bor?! Maqsadga qaratilgan intilishlarimizning amaliy ifodasi qanday amallar bilan belgilanadi?! Nazarimda, bunday savollar barcha yoshlarni o'ylantiradi. Chunki yoshlar eng faol, qiziquvchan, ayni paytda ishonuvchan, ehtirosli qatlam bo'lib, ijtimoiy va ma'rifiy himoyaga muhtoj. Ayniqsa, yoshlarni hayotning murakkab, ba'zan ziddiyatli qarama-qarshi suqmoqlaridan olib o'tish uchun ham ma'lum tajribalarni ommalashtirish zarurati tug'iladi. Inson faqat o'zining shaxsiy sa'y-harakatlari natijasidan baxtli bo'ladi. Maqsadga erishish uchun esa unga ozroq jasorat, did, o'z ishiga muhabbat va dastavval faoliyat mantig'i kerak bo'ladi. Shu nuqtai nazardan bu boradagi ayrim mulohaza, tavsiya va qarashlarni[1] yoshlar bilan baham ko'rsak:

- Ba'zan hoyu-havasga ham maqsad, deb qaraymiz. Zero, insonning maqsadi ana shu orzu-havaslardan boshlansa-da, unga ichki salohiyatlarimizni safarbar etmagach, maqsadga erishish murakkab bo'lib qoladi. Natijada o'zimiz bilan bog'liq bo'lgan

muvaffaqiyatlarimizni orzular girdobiga g'arq qilamiz. Aybni esa hargalgidek ijtimoiy omillardan yoki bizni tushunmagan yaqinlarimizdan qidiramiz.

- Maqsad kuchli hohish va istakning hosil bo'lishi bilan boshlanadi. Xohish, oddiy eyish va ichishga bo'lgan xohishdan farqli ravishda bizni komillikka yetaklaydigan kuchli darajadagi ma'naviy ehtiyojga aylanmog'i zarur. Chunki barcha yutuqlarning garovi ana shunday kuchli istaklardan boshlanadi. Ammo, maqsad yo'lida sabr va qanoatli bo'lish talab etiladi.

- Maqsadni amalga oshirish yo'lida irodani mustahkamlang. Iroda orqali biz maqsadga erishishga qaratilgan harakatlarimizning muntazamligini ta'minlaymiz. Agar biz maqsadga erishish amallarini bilsagu, unga rioya qilmasak, maqsadimiz yo'lida siljimaymiz.

- Maqsad yo'lida o'zingizning qusurlaringizga qarshi borishni o'rganing hamda shu yo'nalishda moddiy, ma'naviy va jismoniy imkoniyatlaringizni takomillashtirib borishga erishing. Zararli bo'lgan ishtiyoqlaringizni maqsad uchun foydali harakatlarga aylantiring, vaqtni qadrlash, tejash, samarali foydalanish malakasini shakllantiring. Kerakli va keraksiz narsalarni farqlang.

- O'zingizga nisbatan beshavqat bo'ling. Illatlarinigizni ayyovsiz fosh qiling va ularni bartaraf etish chora-tadbirlarini tuzing.

XULOSA

Muvaffaqiyatsizlikning ko'plab sabablari e'tiborsizlik, loqaydlik yoki yarim chala qilingan ishlardan qoniqish tufayli sodir bo'ladi. Bu g'oyaning mavhumligi va e'tiqodning zaifligi, intizomsizlik va irodasizlikning belgisidir. Muxtasar aytganda, aqlan etuk, ruhan tetik va sog'lom, erkin va tanqidiy fikrlovchi, ayni paytda, ijtimoiy mas'uliyatni to'g'ri his etadigan, muayyan kasb-hunarni egallagan barkamol avlodni tarbiyalash, ma'naviy-axloqiy tahdidlarga qarshi turadigan g'oyalarni targ'ib qilish – bugungi kunning asosiy shioriga aylanmog'i lozim.

REFERENCES

1. O'zbekiston Respublikasining "Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida" qonuni (14.09.2016 yil O'RQ-406-son). <https://lex.uz/uz/docs/-3026246>
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 21-fevraldagi "O'zbekiston — 2030" strategiyasini "Yoshlar va biznesni qo'llab-quvvatlash yili"da amalga oshirishga oid davlat dasturi to'g'risida" PF-37-son Farmoni. <https://lex.uz/docs/6811936>
3. Alimardonov T. (2014) Maqsadga eltuvchi yo'l yohud yosh do'stinga maslahat (risola). T.: "TAQI".

